

Curs 2023-2024	
4a. SESSIÓ GRUP DE TREBALL SERVEIS SOCIALS	Dia: 6 de maig
	Hora: 12:00 a 13:30
	Ubicació: Sala Júpiter – C/València

ORDRE DEL DIA

1.- PROGRAMA DRET A UNS INGRESSOS BÀSICS. POLÍTIQUES MUNICIPALS DE GARANTIA D'INGRESSOS. L'experiència de la Diputació de Barcelona.

Presentació a càrrec de:

Miguel Angel Manzano. Cap de la Secció de Suport al Desenvolupament i la Innovació dels Serveis Socials Bàsics (Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat. Diputació de Barcelona)

Francesc Hernandez Torres. Cap del Servei de Suport als Serveis Socials Bàsics (Àrea de Sostenibilitat Social, Cicles de Vida i Comunitat. Diputació de Barcelona)

2.- TORN OBERT DE PARAULES PER AL DEBAT

PERSONES ASSISTENTS

Maria Luisa	de la Puente	Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Laura	Gomez Servando	SUARA Cooperativa
Nuria	Parra	Consultora Portacabot
Marta	Dalmau	Consultora Portacabot
Nuria	Beltran	Tècnica de suport a la Comissionada d'Acció Social
Teresa	Crespo Julià	Entitats Catalanes d'Acció Social
Lourdes	Garcia	Consell de l'Habitatge Social de Barcelona
Montserrat	Saltó Oliva	Sindicatura de Greuges de Barcelona
Carme	Carrera	Consell Municipal de Benestar Social
Jordi	Sabater	Departament de Participació Social
Alicia	Alvarez Garcia	Col·legi Oficial de Psicologia
Sònia	Fuertes Ledesma	Àrea de Drets Socials
Ana	Soler Iglesias	Direcció de Programes i Recursos Socials Bàsics
Lluïsa	Sebastià	Càritas Diocesana de Barcelona
Marta	Sanagustí Vidal	Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
Àngels	Sogas	Fundació Pere Tarrés
Toni	Vilà	Expert
María José	Polanco	Taula Entitats 3er Sector delegada per E. Riera

S'EXCUSEN

Elisenda	Riera	Taula del Tercer Sector de Catalunya (delega en M.J. Polanco)
Jordi	Álvarez	Fundació Catalana de l'Esplai
Rafael	López Zaguirre	Col·legi Oficial d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya

ACTA

TEMES TRACTATS

- Necessitat d'innovar i ordenar l'àmbit de les prestacions econòmiques i assistencials.
- Es valora separar la gestió de prestacions de la intervenció social per millorar eficiència i atenció.
- Presentat projecte transformador per establir marc general de polítiques locals de garantia d'ingressos.
- Inclou creació d'oficines de gestió separades i ús d'eines digitals per facilitar tràmits.
- S'impulsarà recerca i desenvolupament per avaluar impacte de noves mesures.

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

Es va abordar la **complexitat i diversitat de models de serveis socials a nivell local**. En el camp dels serveis socials, s'ha identificat la necessitat d'explorar com l'acció d'aquests serveis s'integra amb les prestacions econòmiques i assistencials. Es reconeix la complexitat i la diversitat de posicions a nivell local, així com els reptes de gestió que això comporta. S'ha plantejat si cal avançar cap a models més reglamentats que diferencien clarament entre la tramitació de prestacions i la intervenció social. Experiències anteriors en el País Basc, com a Vitoria i Bilbao, on es van crear oficines separades de prestacions, han servit de referència. A Catalunya i altres comunitats, com Navarra, s'està considerant la implementació de models similars, encara que hi ha incerteses sobre el seu funcionament i encaix.

Es presenta un projecte de la Diputació que busca **articular polítiques locals de garantia d'ingressos** que complementin les polítiques estatals i autonòmiques. Aquest projecte intenta abordar l'espai per a una política local addicional, buscant ordenar l'actual panorama que es considera caòtic i confús, i plantejar un nou model de gestió que separi la intervenció social de la gestió administrativa de les prestacions.

Es destaca que la gestió administrativa de les prestacions locals ha crescut significativament, restant temps per a l'atenció i l'acompanyament a la ciutadania. A més, s'ha observat una inequitat territorial degut a la diversitat de reglamentacions locals, amb més de 300 tipus diferents d'ordenacions de prestacions, el que pot conduir a situacions d'ajuda desigual entre municipis veïns. Aproximadament, el 25% dels expedients de serveis socials a la província de

Barcelona inclouen prestacions econòmiques, amb una gran atomització d'ajudes que reflecteix una visió fragmentada de la pobresa.

Com a resposta, la Diputació ha iniciat els anomenats **projectes transformadors**, entre els quals es troba la definició d'un model de política local de garantia d'ingressos que busca ordenar aquesta situació i facilitar l'accés a les prestacions, com a part d'un esforç més ampli per millorar l'eficàcia i l'equitat en la prestació de serveis socials i econòmics a nivell local.

Es va comentar la necessitat d'optimitzar les prestacions a la ciutadania, amb un especial interès en assolir un sistema de prestacions no contributives ben definit, distingint clarament el rol de les prestacions locals en relació amb l'ingrés mínim vital a nivell nacional i la renda garantida a nivell autonòmic. Es va discutir la importància de definir els rols i redissenyar els serveis públics per pal·liar la vulnerabilitat econòmica, així com la implementació d'un nou model de polítiques locals, amb un enfocament transversal i participatiu, que millori la informació i l'accés a drets socials, i la creació d'oficines de gestió per a l'atenció ciutadana.

També es va parlar de la necessitat de facilitar la tramitació d'ajuts mitjançant eines digitals, i d'avaluar l'impacte d'aquestes polítiques tant per a la ciutadania com per al sistema de serveis socials. També es va mencionar el treball realitzat en la definició del marc conceptual i el model de prestacions, incloent una diagnosi participativa amb diversos agents socials i la creació d'un document de bases públicament accessible.

Un altre aspecte que es va parlar va ser la reflexió sobre la posició dels serveis socials en l'atenció a la pobresa, en el marc d'un debat sobre si aquesta responsabilitat ha de recaure en els serveis socials o en altres àmbits. Es va argumentar que, malgrat les diferents opinions, la realitat demostra que els serveis socials juguen un paper clau en l'atenció a les necessitats de les persones més vulnerables, especialment en absència d'altres sistemes de suport més generals. No es tracta tant d'un tema de competències sinó d'incumbències.

També es va abordar la complexitat del sistema actual, es va valorar la necessitat d'harmonització de polítiques com ara la renda garantida amb l'ingrés mínim vital.

Es va proposar com a ideal un sistema multiprestacional que integri les diferents prestacions (autonòmiques, estatals i locals) de manera coherent, per garantir una cobertura més àmplia i adaptada a les diverses situacions de necessitat, tot reconeixent els reptes que comporta aquesta integració. Ara mateix es tracta d'un sistema d'ajuts esmicolats, de poc valor afegit.

En aquest marc, es reconeix la necessitat d'una estratègia coordinada entre els diferents territoris de Catalunya per arribar a les persones en situació de vulnerabilitat, amb un enfocament coherent que permeti integrar l'ingrés mínim vital dins de la renda garantida de manera eficaç.

L'habitatge va ser identificat com un dels principals problemes, especialment en grans ciutats, atesa la necessitat d'abordar les polítiques estructurals d'accés a l'habitatge i millorar les ajudes existents. Es va criticar el sistema actual d'ajudes per la seva ineficàcia i es va suggerir un enfocament més pragmàtic que faciliti l'accés al lloguer i eviti problemes majors com els desnonaments.

En el model de la Diputació, s'ha decidit compactar les prestacions existents, reduint-les de 30 a 6, per millorar l'eficiència i l'efectivitat en la resposta a les necessitats identificades pels serveis socials. Es va acordar establir llinars diferents per a cada tipus de prestació per facilitar una política més inclusiva i equitativa. També es va discutir sobre la determinació de quantitats diferenciades de prestacions, amb l'objectiu de ser progressius, tot reconeixent les limitacions pressupostàries reals. Hem de reivindicar que els ingressos familiars es mesurin en relació a l'IRSC. L'ideal seria apropar-se al salari de referència que a l'àrea metropolitana està la voltant dels 1400 euros.

Durant la reunió, es va debatre sobre la gestió de les prestacions econòmiques per a persones en situació de vulnerabilitat, establint que el mínim per a una persona sense ingressos hauria de ser d'almenys 500 euros, malgrat que actualment cap ajuntament arriba a aquesta quantitat, situant-se més aviat entre 350 i 400 euros. Es va destacar també que les limitacions temporals d'aquestes ajudes solen ser restrictives, amb una durada màxima freqüent de 3 a 6 mesos. I subjectes a disponibilitat pressupostària. Per tant, hi ha una regulació de fluxes d'entrada. Ens trobem amb la valoració de qui "mereix" o no els ajuts. Volem un sistema de garantia d'ingressos abocat a dret o de valoració professional?

La Diputació ha aprovat una ordenança que recull aquests punts, així com parts del procediment administratiu simplificat per a una millor gestió. Aquesta ordenança també busca alinear-se amb la llei 13/2006, que especifica que les prestacions econòmiques ofertes pels serveis socials locals no són considerades subvencions i, per tant, no estan subjectes a la llei de subvencions. Aquest punt és crucial per evitar la classificació d'aquestes prestacions com a subvencions, el que podria complicar el seu processament degut a exigències procedimentals addicionals, sobretot a causa de la percepció i els requisits imposats pels interventors en diferents territoris, destacant la variabilitat d'interpretació entre comunitats autònomes

Com a estratègia per a la gestió efectiva d'aquestes prestacions, es va suggerir l'establiment d'oficines que gestionin el procés de principi a fi, permetent així que els beneficiaris puguin accedir a les ajudes sense necessitat de contacte directe amb professionals d'intervenció social, excepte en casos específics on es requereixi suport addicional.

Es va discutir la problemàtica de l'accessibilitat a les prestacions degut a la complexitat i la falta de resposta dels dispositius públics a les necessitats ciutadanes. Es va proposar el concepte d'oficina única com a solució a aquesta problemàtica, encara que es va reconèixer la dificultat de posar en marxa aquest dispositiu.

En relació a això, es va destacar la importància de les oficines de benestar social en l'ampliació de la xarxa d'oficines en el territori i es va debatre sobre el paper del món local en afrontar els reptes proposats, incloent la necessitat de proporcionar més serveis i capacitats a la ciutadania, garantir els fluxos d'atenció des dels serveis socials i gestionar la informació i orientació sobre altres sistemes.